

Herms. Oldenkott & Zoonen Tabakskerverij

De firma Hermanus Oldenkott & Zoonen, opgericht in Amsterdam in 1760, is een van de oudste tabaksbedrijven rond de Zuiderzee. In 1819 werd ook een fabriek opgericht in Ahaus in Duitsland waar de familie vandaan kwam. Oldenkott had begin twintigste eeuw een afzetmarkt van Engeland tot Scandinavië. Het bedrijf hield zich uitsluitend bezig met “tabakskerverij”, dat wil zeggen het versnijden van tabaksbladeren tot rooktabak die onder de eigen naam op de markt werd gebracht, waarbij ook tabaksdozen en pijpen geleverd werden. Tabakspijpen van Oldenkott zijn een begrip onder verzamelaars. Na de oorlog bracht Oldenkott nog “Original Virginia shag” uit in de bekende platte blikjes die in de jaszak meegenomen konden worden. De blikjes waren gesierd met de familiewapens. Een bedrijfs- of merklogo was er niet.

*Noodgeld van de stad Ahaus 1921, met het Slot Ahaus,
het stamhuis van de familie Oldenkott*

In de twintiger jaren had Oldenkott ook een fabriek in Duitsland. In 1929 werden de Duitse bedrijven verzelfstandigd. Het oorspronkelijke bedrijf in Amsterdam werd in de oorlog opgeheven.

Oldenkott begon al in 1906 met een reeks van 10 kleine albums zonder tekst, de Wapen Albums. Tot en met 1916 werd er elk jaar een deeltje uitgebracht, met onderbreking van het eerste oorlogsjaar 1914. Dit zijn geen fraaie grote albums, maar ze zijn razend populair bij bepaalde groepen verzamelaars.

De geniete inplakboekjes van circa 23,5 x 15 cm zijn in oblong formaat. De omslag is van dun stijf karton en heeft op alle deeltjes dezelfde illustratie en tekstopdruk, voor elk album in een andere kleur. Alleen rechts in de bovenmarge is opgedrukt voor welke serie het boekje bedoeld is. De stevige, grijze binnenbladen zijn alleen bedrukt met rode kadertjes waarin de wapenplaatjes geplakt werden, m.u.v. het tweede deeltje Noord-Holland, dat gedessineerde bladen heeft.

Het formaat van de kleine plaatjes is afgeleid van de Engelse sigarettenplaatjes van het begin van de eeuw, zoals “Houses of Parliament” van Wills. De plaatjes van stijf wit karton, circa 53 x 27 mm, hebben rechts van het wapen een kleine nummeropdruk. Alle kaartjes tonen een wapen van een provincie, gemeente, kolonie, klooster e.d. De eerste negen series zijn doorlopend genummerd van 1 – 764. Het laatste, zogenaamde slotalbum, heeft net als het eerste (genaamd serie I) de nummers 1 – 90. Bovenaan is opgedrukt om welk wapen het gaat en onderaan staat steeds de naam van het bedrijf voluit.

Direct na het Slotalbum kwam Oldenkott in 1917 met een ingebonden album met tekst, het *Vogelalbum*, met 192 fraaie geschilderde vogelplaatjes. Het is geschreven door Richard Tepe, die rond 1910 bekendheid heeft gekregen met een eigen boekje *De jacht met de camera* met los bijgevoegde fotoplatten van vogels. Dit is het eerste vogelalbum dat in Nederland is uitgebracht, in de twintiger jaren gevolgd door ruim 30 diverse vogelalbums van vele bedrijven. Vanwege de crisis ten gevolge van de Eerste Wereldoorlog verscheen het volgende album pas in 1922, toen meerdere bedrijven weer aan een album begonnen. Dit werd een vervolg op het voorgaande, namelijk *Vogelalbum 2^e serie*, geschreven door dezelfde schrijver en weer met 192 vogelplaatjes.

Oldenkott bleef met deze albums een zeer eigenzinnige koers varen. Ondanks het grote aantal plaatjes, is het formaat veel kleiner dan het volle kwartoformaat dat in die tijd gebruikelijk was, namelijk 19 x 26 cm, daarmee vormen ze de voorloper van het in de twintiger jaren opgekomen "romanformaat". De fraai geïllustreerde voorplaat, die bij beide albums hetzelfde is met alleen een variatie in de kleuren, sluit aan bij de oude "fotografiealbums", zoals die van Lindeboom. Het binnenwerk is van hoogwaardig glanzend, licht getint papier. De albums zijn opgezet als plaatjesseries met "leerzame beschrijvingen", zoals daarvóór de drie Honig Maizena-albums 1910-1914, en later een aantal reclamealbums. De tekst is gezet in twee kolommen, zoals in de Honig albums, wat later gebruikelijk wordt bij documentaire albums. De plaatjesbladen zijn volledig gedessineerd, wat later door verschillende albumopmakers wordt overgenomen; een duidelijk voorbeeld van zo'n navolger is het album *Hollandsche Molens* van Tieleman & Dros.

Ook de plaatjes zijn uniek. Oldenkott ging hiermee voort op de weg van de wapenplaatjes; het dikke karton, het zeer kleine formaat en de opmaak bleven hetzelfde. Hierdoor konden gemakkelijk 8 plaatjes op één pagina geplaatst worden en het grote aantal van 192 plaatjes per album. De dikte van de plaatjes vereiste wel een flink aantal vulstrips.

*Een wapenplaatje en een vogelplaatje,
ongeveer op ware grootte*

De plaatjes zijn in een vast patroon van afwisselend staande en liggende met 8 op de plaatjespagina's geplaatst. De plaatjes van deze twee boeken zijn doorgenummerd, in het eerste van 1 – 192, in het tweede van 193 – 384. Op het eerste album is niet aangegeven dat het een eerste deel zou zijn; wel is in het voorwoord door de schrijver de verwachting van een tweede album uitgesproken. Op het tweede album is ook niet deel 2 vermeld, maar wel "IIe serie, 193 – 384".

In het voorwoord van het eerste album spreekt Tepe onverbloemd zijn misnoegen uit over het feit dat hem pas werd gevraagd om de teksten bij de plaatjes te schrijven toen de plaatjes en de nummering daarvan al klaar waren. Hierdoor ontbreekt elke systematiek. Deel 2, dat wel geheel door Tepe is samengesteld, is beperkt tot inlandse vogels.

Het enige minpunt van deze mooie albums is, dat de tekstpagina's nogal volgepropt zijn in een poging om de plaatjespagina's bij te houden, wat niet gelukt is. In het eerste album loopt de tekst van het begin af aan iets uit, wat uiteindelijk resulteert in nog 3 tekstpagina's na de laatste plaatjespagina. Het geheel zou mooier geweest zijn als tussen de paragraafjes een witregel was tussengevoegd.

Hierna heeft Oldenkott in Nederland geen albums meer uitgebracht. In de dertiger jaren is alleen nog een serie gekleurde humoristische plaatjes uitgebracht. Het verbod op de tabaksreclame maakte ook hier een einde aan.

Oreha nam in de dertiger jaren deel aan enkele gemeenschappelijke album-uitgaven van de Duitse tabaksbedrijven. Bij de sterke hernieuwde opkomst van plaatjesalbums in Duitsland na de oorlog werden door Oldenkott Tabak Rees nog twee albums uitgebracht: "Fauna und Flora" (1953, 164 plaatjes) en het kleinere "Fliegende Untertassen" (1955, 80 plaatjes).

OLDE01 - 10

10 Wapenalbums

De algemene kenmerken van deze reeks albums zijn beschreven in de inleiding over Oldenkott.

De tien wapenalbums hebben geen tekst, alleen kadertjes waarin de wapenkaartjes werden geplakt. Alle boekjes hebben dezelfde illustratie en tekst op de voorzijde, alleen de kleur van de opdruk verschilt. Rechtsboven in de marge is te lezen om welk album en welke plaatjesnummers het gaat.

De kleine plaatjes van circa 53 x 27 mm zijn van stijf wit karton. De plaatjes van de eerste negen albums zijn doorlopend genummerd van 1 – 764. Het tiende en laatste deel heeft weer de plaatjesnummer 1 – 90 net als het hiernaast afgebeelde eerste album.

De volgorde van de albums is:

Serie I – N° 1 – 90

Noord-Holland N° 91 - 135

Zuid-Holland N° 136 - 225

Zeeland N° 226 - 315

Gelderland N° 316 - 404

Noord-Brabant N° 405 – 494 1^e Serie

Noord-Brabant N° 495 – 584 2^e Serie

Utrecht & Drenthe N° 585 – 674

Friesland, Groningen, Overijssel & Limburg N° 675 – 764

Slotalbum N° 1 – 90

De meeste deeltjes hebben 90 plaatjes. Er zijn echter twee afwijkende deeltjes. Het eerste provinciealbum Noord-Holland heeft slechts 45 plaatjes; bovendien heeft dit dunne album als enige gedecoreerde pagina's. Het vijfde album, Gelderland, heeft er 89; dit lijkt een vergissing te zijn. Buiten Noord-Holland zijn namelijk alle albums op dezelfde wijze opgebouwd, met 6 bladen met elk 11 wapens (4 – 3 – 4) gevolgd door twee bladen met 12 wapens (4 – 4 – 4). Bij Gelderland heeft het voorlaatste blad echter ook 11 plaatjes.

Het eerste deeltje, Serie I, is niet gewijd aan een provincie. Het begint met het wapen van Nederland, gevolgd door de 11 provincies. Doordat ongelukkigerwijs begonnen is met een pagina met 11 kaders, is het laatste provinciewapen op de volgende pagina terechtgekomen. Daar wordt vervolgd met de wapens van de provinciehoofdsteden, waarvan dus weer de laatste op het volgende blad staat. Daarbij is Amsterdam foutief als hoofdstad van Noord-Holland aangemerkt. Daarna volgen Oost-Indië en West-Indië, gevolgd door een volkomen willekeurige reeks gemeentewapens in alfabetische volgorde.

Al deze wapens m.u.v. de landswapens van Nederland en de koloniën komen in de volgende albums weer terug met een ander nummer.

Het heeft er alle schijn van dat men het album Utrecht niet vol heeft kunnen krijgen, waarop Drenthe met het provinciewapen en slechts 4 gemeentes (herhalingen van Serie I) erbij is geplakt.

Het Slotalbum is opnieuw geheel gewijd aan Zuid-Holland.

Noord-Holland

Dit tweede album heeft slechts 45 plaatjes genummerd 91 – 135. Bovendien zijn de bladen afwijkend, met een fraai bladkader.

Dit deel begint met het provinciewapen (in Serie I plaatje 2, maar foutief wapen), gevolgd door 44 gemeentewapens in alfabetische volgorde op hoofdnaam.

93 – Alkmaar – is 26 in Serie I.

94 – Amsterdam – is 13 in Serie I (daar foutief aangemerkt als provinciehoofdstad).

104 – Enkhuizen – is 42 in Serie I.

105 – Haarlem, de provinciehoofdstad – is 47 in Serie I.

107 – Den Helder – is 50 in serie I.

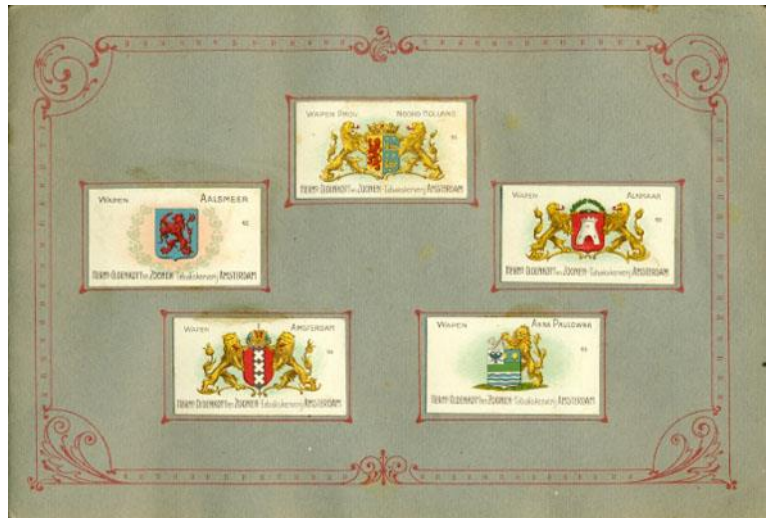
108 – Hilversum – is 55 in serie I.

109 – Hoorn – is 53 in Serie I.

120 – Schagen – is 69 in Serie I.

127 – Velsen – is 79 in serie I.

132 – Zaandam – is 88 in Serie I.

Zuid-Holland

Het derde album, Zuid-Holland, heeft 90 plaatjes genummerd 136 – 225. Dit deel begint met het provinciewapen (in Serie I plaatje 3), gevolgd door 89 gemeentewapens in alfabetische volgorde op hoofdnaam (met sorteerrfoutjes), dus bijvoorbeeld Nieuw Beierland en Oud Beierland staan beide bij de B.

155 – de provinciehoofdstad 's-Gravenhage – is 14 in serie I.

149 – Delft – is 35 in Serie I (kleurverschillen).

150 – Dordrecht – is 39 in Serie I.

154 – Gouda – is 46 in Serie I.

157 – Gorinchem – is 44 in Serie I.

175 – Leiden – is 57 in Serie I (met kleurverschillen)

206 – Rotterdam – is 67 in Serie I.

208 – Schiedam – is 75 in Serie I (met kleurverschil)

215 – Vlaardingen – is 78 in Serie I.

222 – Woerden – is 87 in Serie I (met kleurverschil).

Zeeland

Het vierde album, Zeeland, heeft 90 plaatjes genummerd 226 – 315. Dit deel begint weer met het provinciewapen (in Serie I plaatje 4), gevolgd door 89 gemeentewapens in alfabetische volgorde.

Buiten de provinciehoofdstad Middelburg – plaatje 273 is 15 in Serie I – ontbreekt Zeeland volledig in Serie I.

Gelderland

Het vijfde album, Gelderland, heeft het afwijkende aantal van 89 plaatjes genummerd 316 – 404. Dit deel begint met het provinciewapen (in Serie I plaatje 7), gevolgd door 88 wapens van gemeentes, heerlijkheden en huizen in alfabetische volgorde.

320 – de provinciehoofdstad Arnhem – is 18 in Serie I.

319 – Apeldoorn – is 28 in Serie I (kleiner gedrukt).

334 – Doesburg – is 37 in Serie I (met vormen kleurverschillen)

368 – Nijmegen – is 62 in Serie I (met kleurverschillen)

380 – Tiel – is 76 in serie I (kleurverschil)

398 – Zalt Bommel – is 90 in Serie I (kleurverschil en spellingverschil, Zalt-Bommel)

De gemeentewapens zijn aangevuld met de “Gecommitteerde 's Lands van Buren” (342), 12 Heerlijkheden (354, 355, 359, 361, 362, 363, 366, 367, 375, 388, 389, 394), 4 Huizen (356, 358, 364, 393), en Hooge Dijkstoel des Rijks van Nijmegen (369)

Noord-Brabant 1^e Serie

De grootste provincie van Nederland vergt twee albums van elk 90 plaatjes. Deel 1 is genummerd 405 – 494 en eindigt bij de letter L (Linden).

405, het provinciewapen, is 5 in Serie I.

475 – de provinciehoofdstad 's-Hertogenbosch – is 16 in Serie I.

423 – Bergen op Zoom – is 32 in Serie I (opnieuw getekend)

429 – Boxtel – is 33 in Serie I (opnieuw getekend)

431 – Breda – is 31 in Serie I.

451 – Eindhoven – is 40 in Serie I (opnieuw getekend)

461 – Geertruidenberg – is 45 in Serie I (kleurverschil)

483 – Helmond – is 52 in Serie I.

432 – Budel – is foutief gespeld Büdel.

Noord-Brabant 2^e Serie

Deel 2 is genummerd 495 – 584. Dit deel vervolgt met de letter M (Maarheeze).

517 – Oosterhout – is 63 in serie I.

529 – Rosendaal (= Roosendaal) – is 68 in Serie I.

545 – Tilburg – is 77 in Serie I.

551 – Valkenswaard – is 80 in Serie I.

563 – Waalwijk – is 85 in Serie I.

Alle opnieuw getekend met verschillen.

Het aantal van 180 gemeentewapens werd niet gehaald. Aan het einde zijn nog drie heerlijkheden en twee dijkbesturen toegevoegd, en als laatste de vergeten gemeente Stiphout.

Utrecht & Drenthe

Het wapenoverzicht van deze twee kleine provincies samen telt 85 wapens van Utrecht en slechts 5 van Drenthe. Het gedeelte over Utrecht is zeer gevarieerd en omvat naast het provinciewapen (585, is 12 in Serie I) 51 gemeentes, 13 (ambachts)heerlijkheden, 10 ridder hofsteden, 3 dijkgraven en heemraden en gecommiteerden, 1 kerkenraad, 1 kapittel en het bisdom, 1 veenraad, 1 waterschap en de academische senaat van Utrecht.

592 – Amersfoort – is 27 in Serie 1.

625 – Maarsen – is 59 in Serie I (kleurverschil)

628 – Montfoort – 61 in Serie I (kleurverschil)

635 – Rhenen – 66 in Serie I (kleurverschillen)

646 – Utrecht – is 23 in Serie I.

Drenthe (670 = 9) omvat slechts een herhaling van de 4 gemeentes Assen (671 = 20), Coevorden (672 = 34), Hoogeveen (673 = 48) en Meppel (674 = 60) met kleurverschillen.

Friesland, Groningen, Overijssel & Limburg

In dit album zijn de vier resterende provincies samengenomen in 90 wapens. Friesland (675 = 11) beslaat met 45 wapens de hele eerste helft, Groningen (719 = 10) telt er slechts 15, Overijssel (734 = 8) 16 en Limburg (750 = 6) 15.

702 – Stavoren – is 70 Staveren (met andere kroon), 713 – Leeuwarden – is 22, 714 – Bolsward – is 30, 715 – Franeker – is 43, 716 – Harlingen – is 54, 717 – Sneek – is 71, 722 – Delfzijl – is 36.

727 – stad Groningen – is 21, 729 – Sappemeer – is 72 in serie 1, 730 – Veendam – is 81 in Serie 1, 731 – Winschoten – is 84 in serie 1, 735 – Almelo – is 29 in Serie 1, 735 – Almelo – is 29 in serie 1, 738 – Deventer – is 38, 739 – Enschedé – is 41, 742 – Kampen –

is 56743 – Oldenzaal – is 64, 747 – Steenwijk – is 73.

757 – Maastricht – is 17, 761 – Sittard – is 74, 763 – Venlo – is 82, 764 – Valkenburg – is 83.

48 Hoogeveen, 49 Heerlen en 51 Harderwijk ontbreken.

Slot Album

Het slotalbum is zeer zeldzaam. Het is geheel gevuld met plaatjes van Zuid-Holland. Wat de reden voor een extra album met wapens van Zuid-Holland is, is onbekend.

De plaatjes zijn genummerd 1 – 90, net als bij Serie I.

Een opvallende bijzonderheid van het echte slotalbum is, dat op elke pagina rechtsboven SLOT ALBUM gedrukt is. Bovendien is onder aan elke pagina vermeld dat bij het ruilen van de plaatjes duidelijk aangegeven moet worden dat plaatjes voor het slotalbum gevraagd worden, omdat de nummering van de plaatjes hetzelfde is als van het eerste album.

Het Slotalbum begint ook weer met het provinciewapen van Zuid-Holland. Verder zijn slechts 4 plaatjes gelijk aan het album Zuid-Holland, de overige 85 zijn aanvullend. De overeenkomstige plaatjes zijn Gorinchem (23 – 157), Gouda (24 – 154), 's-Gravenhage (27 – 155) en Leiden (43 – 175).

In dit exemplaar uit de nadagen van het insteekalbum heeft de nijvere verzamelaar die kennelijk niet veel op had met plaksel, zelf insteekgleufjes gesneden.

Het slotalbum werd uitgebracht toen de papierschaarste vanwege de oorlog nijpend begon te worden. Waarschijnlijk is daarom de oplage zeer klein geweest. Om toch in een album voor de laatste serie plaatjes te kunnen voorzien werden nog voorradige andere deeltjes gebruikt. Hieronder is het album Gelderland afgebeeld, met de oorspronkelijke opdruk zwart gemaakt en de tekst SLOTALBUM 1 – 90 bij gestempeld. Er komen ook andere provinciealbums voor met SLOTALBUM erover gestempeld.

De serie Gelderland had slechts 89 plaatjes, zodat in dit exemplaar ergens 4 plaatjes geplakt moesten worden op een rij van 3 kaders om de 90 plaatjes van de slotserie kwijt te kunnen.

OLDE11

Vogelalbum

Vogelalbum Uitgegeven door Herms. Oldenkott & Zoonen Tabakskerverij Amsterdam. (1917)

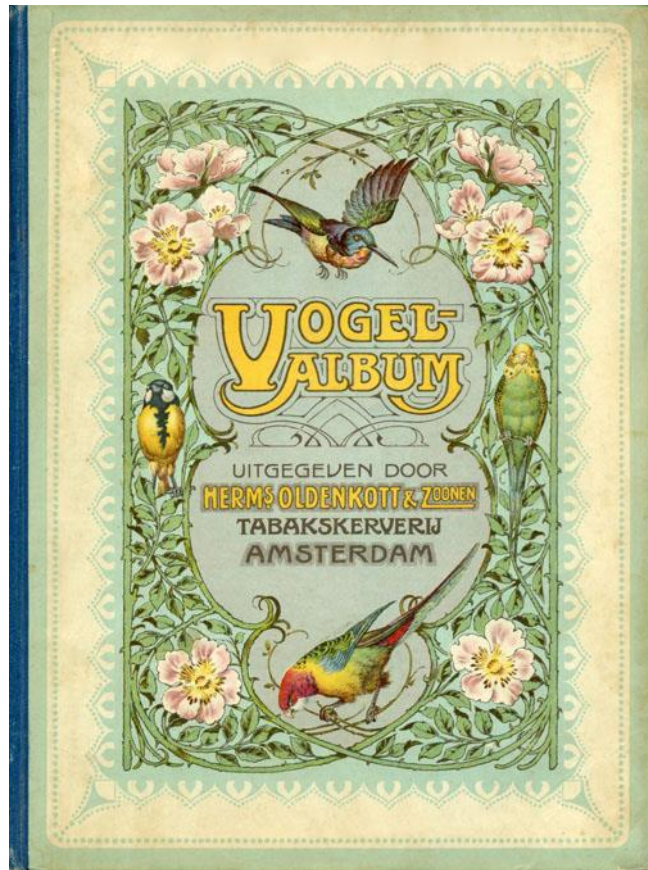
27 ongenummerde bladen met 192 plaatjes om in te plakken op de rechterpagina's naast de tekstpagina's. Het album is ongedateerd, maar in het tweede album is vermeld dat het eerste in 1917 is gemaakt.

Prijs: f. 0.95 aan het kantoor te Amsterdam.

Kenmerken

Klein inplakalbum, met 19 x 26 cm de voorloper van het romanformaat, ingebonden met donkerblauw gelakte linnen rug zonder rugopdruk en beplakt voor- en achterplaat. De eerste en de laatste twee bladen zijn niet mee gebonden maar bijgeplakt. Het achterplat is blanco op de buitenste lichtblauwe omkadering na zoals op het voorplat. Geen titelblad, wel een voorwoord van Tepe, en op de voorkant van het eerste tekstblad paginagroot een van de vogelfoto's waar Tepe bekend om was. Het album bevat slechts 27 bladen, maar vanwege de dikte van de plaatjes zijn een groot aantal vulstrips toegevoegd, waardoor het toch redelijk dik is.

De plaatjes zijn steeds met 8 op een volledig gedsineerde rechterpagina geplaatst in hetzelfde patroon met 4 liggende en 4 staande, zoals hierna afgebeeld.

De fraaie plaatjes van een onbekende schilder–lithograaf, zijn van dezelfde afmetingen als de wapenplaatjes. Aan de bovenzijde is het nummer van het plaatje en de naam gedrukt. Bij de wapenplaatjes staat de opdruk van de firmanaam langs de lange onderzijde. Bij de vogelplaatjes is die langs een korte zijde gezet, waardoor iets meer breedte beschikbaar is voor de afbeelding. In de eerste druk van de plaatjes is een gelig karton gebruikt, in de volgende drukken helder wit, wat lelijk combineert in de albums.

In de eerste druk van de plaatjes zijn de nummers 70 Koolmees en 72 Zanglijster verwisseld.

De ongesigneerde plaatjes van dit album zijn genummerd 1 – 192.

Inhoud

De indeling van het album vertoont geen enkele systematiek, waarover de schrijver Richard Tepe zijn ongenoegen uitspreekt in het voorwoord: Inlandse, buitenlandse, sier- en “huis”vogels staan willekeurig door elkaar. Tepe heeft zoals gebruikelijk in dit soort albums een blokje tekst per plaatje geschreven. Hij heeft zich daarin meer moeten beperken dan hij gewenst had, daarom heeft hij er voor gekozen de inlandse vogels een wat uitvoeriger beschrijving te geven en de andere soorten een beknoptere. De hoeveelheid tekst was niettemin toch te groot; het is de opmaker niet gelukt de tekst gelijk te laten lopen met de plaatjes ondanks dat de tekstblokken aaneengesloten zijn gezet.

Het voorwoord geeft een aardig beeld van hoe in die tijd een album vaak tot stand kwam. Het bedrijf gaf aan een lithografische drukkerij de opdracht om een serie plaatjes te maken om bij de producten te verspreiden, met daarbij een album. De drukkerij liet daarvoor de in eigen dienst zijnde kunstenaars–lithografen willekeurige plaatjesontwerpen maken over het aangereikte of in overleg met de opdrachtgever bepaalde onderwerp, zonder dat er iets van een inhoud vast lag. Vervolgens werd een schrijver gezocht die zich naar de plaatjes moest voegen:

“Van de firma Belderbos & Coesel, Steendrukkers te Amsterdam, gewerd mij de zeer door mij gewaardeerde opdracht, eene korte beschrijving te geven bij 192, bijzonder fraai door haar in kleurendruk uitgevoerde vogelplaatjes, die voortaan zullen worden toegevoegd aan de diverse tabaksverpakkingen der bekende firma Herm's. Olkenkott & Zoonen, Tabakskerverij te Amsterdam en door de gebruikers van die heerlijke tabak verzameld kunnen worden in een Album, waarvan de band eveneens door bovengenoemde firma zeer fraai in kleurendruk werd uitgevoerd.”

Navrant aan de obligate loftuitingen aan het adres van de principaal is, dat de zetter een fout heeft gemaakt in de naam van de “bekende” firma.

OLDE12

Vogelalbum IIe serie

Vogelalbum Uitgegeven door Tabaksmaatschappij Herms Oldenkott & Zoonen Ao 1760 Amsterdam. IIe Serie 193 – 384. 1922

35 ongenummerde bladen; geen titelblad. 192 plaatjes om in te plakken op de rechterpagina's naast de tekstpagina's.

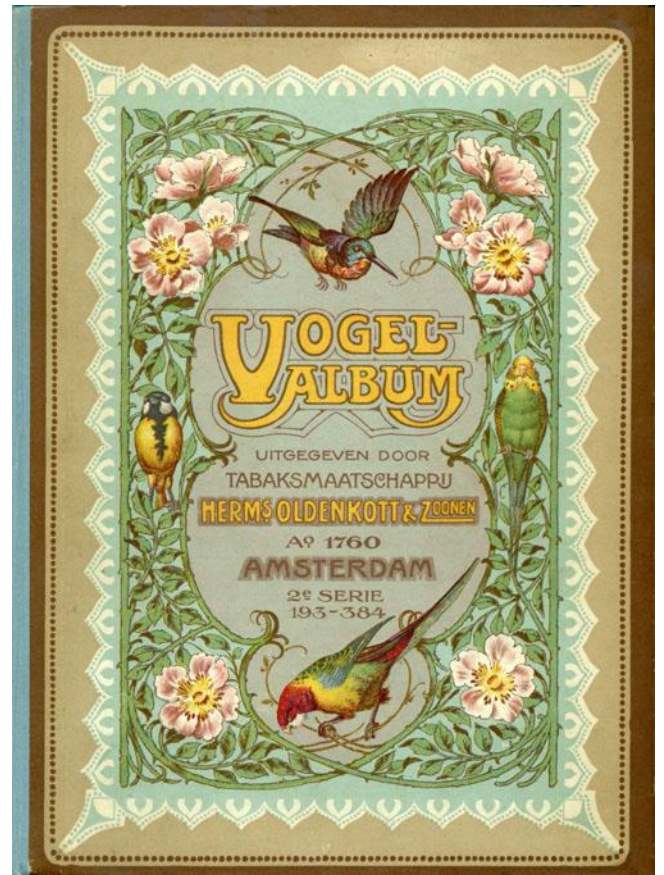
Kenmerken

Dit album is wel gedateerd, onder het voorwoord.

Het album komt sterk overeen met het eerste vogelalbum, tot en met de voorplaat waarvan alleen de kleur van de omlijsting verschilt. Klein inplakalbum, 19 x 26 cm, ingebonden met lichtblauwe of mosgroene gelakte linnen rug zonder rugopdruk en beplakt voor- en achterplaat. Het achterplat is blanco op de buitenste bruine omkadering na zoals op het voorplat.

Dit album bevat meer bladen, namelijk 35, aangevuld met een groot aantal vulstrips. Het uitlopen van de vrij ruime teksten naast de bijbehorende plaatjes is hier opgevangen door een aantal malen drie tekstpagina's op elkaar te laten volgen.

De plaatjes zijn weer steeds met 8 op een volledig gedessineerde rechterpagina geplaatst. Nu is er echter een variatie in de verdeling van de plaatjes over de pagina en de afwisseling van staande en liggend plaatjes. Hierbij is door de ontwerper twee keer een fout gemaakt; plaatjes 294 en 298 zijn staand, maar de inplakruimte is liggend. De plaatjes zijn weer op dezelfde manier uitgevoerd, van hetzelfde dikke witte karton en dezelfde afmetingen als het eerste vogelalbum en de wapenplaatjes. Aan de bovenzijde is het nummer van het plaatje en de naam gedrukt.

De ongesigneerde plaatjes van dit tweede album zijn genummerd 193 – 384.

Inhoud

De schrijver Richard Tepe heeft bij dit tweede album vooraf de inhoud kunnen bepalen en heeft die beperkt tot in Nederland voorkomende of voorgekomen vogels. Er is geen duidelijke indeling te herkennen, ondanks dat Tepe zelf de selectie heeft gemaakt. Wel zijn verwante soorten bij elkaar geplaatst, bijvoorbeeld 269 De Purperreiger (*Ardea purpurea purpurea*), 270 De Blauwe Reiger (*Ardea cinerea*), 271 De Kleine Zilverreiger (*Ardea garzetta garzetta*) en 272 De Ralreiger (*Ardea ralloides ralloides*).

Tepe heeft zich niet beperkt tot werkelijk inheemse soorten, maar heeft ook soorten opgenomen die hier ooit wel eens waargenomen zijn, compleet met jaartallen. Bijvoorbeeld de Ralreiger "... wordt soms ook in ons land aangetroffen ... In Juli 1859 werden op het thans niet meer bestaande Schollevaarseiland bij Rotterdam eenige exemplaren dezer reigersoort geschoten ...".

De historische details maken dit album bijzonder belangwekkend voor de echte vogelkenner.

Een voorbeeld van een plaatjespagina (uit het eerste album) is op de volgende pagina afgebeeld.

